Силабус навчальної дисципліни
ГЕОЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 014.07 Середня освіта (Географія)
Освітня програма Середня освіта (Географія)
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Курс: II
Семестр: 3

Факультет	Природничої освіти та природокористування
Кафедра	Географії, геодезії та землеустрою
Викладач(-і)	**ПІБ:** Безлатня Любов Олександрівна **Посада:** доцент кафедри географії, геодезії та землеустрою. **E-mail:** lubovbezlatnya@gmail.com
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.dls.udpu.edu.ua/course/view.php?id=6649
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента
Загальний обсяг дисципліни: кредити ЄКТС / години	4/120
Обсяг дисципліни (години) та види занять	**Денна форма:** лекції (16 год.), лабораторні (24 год.), самостійна робота (80 год.)
	Заочна форма: лекції (6 год.), лабораторні (8 год.), самостійна робота (106 год.)
Політика дисципліни	**Академічна доброчесність.** Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом академічної доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. **Відвідування занять.** Відвідування занять є важливою складовою освітнього процесу. Очікується, що здобувачі вищої освіти відвідають всі лекції і лабораторні заняття курсу. Пропуски лабораторних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття упродовж двох тижнів з дня пропуску його. **Креативна ініціатива здобувача вищої освіти.** Здобувачі вищої освіти мають можливість за власною ініціативою підготувати доповіді до визначених робочою програмою тем лабораторних занять на основі пошуку та огляду наукових публікацій за заданою проблематикою дисципліни, поглибленому опрацюванні окремих лекційних тем або питань.
Що будемо вивчати?	**Предмет вивчення дисципліни:** предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретико методологічні засади дослідження географічної оболонки та її складових, просторово-часові закономірності територіальної диференціації, характер взаємозв'язків між природними компонентами, прояв сучасних фізико-географічних процесів, регіональні особливості впливу природних умов на господарську діяльність і проживання людей, а також антропогенного впливу на зміни природних умов і природних ресурсів протягом історичного часу в Україні.
Чому це треба вивчати?	**Мета вивчення дисципліни.** головною метою дисципліни «Геоекологічні проблеми України» є дослідження реального стану географічної оболонки загалом та її окремих компонентів і цим самим розглянути усі можливі шляхи і перспективи для збереження життя на Землі. Основними завданнями дисципліни є: детальний аналіз стану географічної оболонки та окремих геосистем на сучасному етапі, аналіз структури та особливостей функціонування компонентів природи і суспільства, виявлення існуючих впливів, визначення основних проблем та можливостей їх вирішення, з'ясування взаємовпливу соціальної та технічної підсистем геосистеми.
Яких результатів можна досягнути?	Знати історичні етапи розвитку геоекології як науки та формування її теоретико-методологічних основ;

	Володіти сучасним понятєво-термінологічним апаратом та методи геоекологічних досліджень; Знати основні концепції та принципи геоекологічного вивчення території; Застосувати геосистемний підхід для вставлення просторово часових закономірностей організації та розвитку природного середовища, процесів, господарства тощо; Визначити місце геоекології в системі географічних наук та її значення для комплексного вивчення території України; Знати історичні етапи господарського освоєння території України та формування тут сучасної геоекологічної ситуації; Пояснювати особливості сучасної ландшафтної структури та закономірності поширення процесів і явищ у ландшафтах на території України як передумов формування геоекологічної ситуації; Знати механізми й особливості функціонування різних геокомплексів України та характер їх використання у господарстві та промисловості; Класифікувати різноманіття геоекологічних проблем на території України і пояснити причини їх розвитку та особливості поширення; Вміти охарактеризувати ландшафтну диференціацію розвитку небезпечних фізико-географічних процесів та описати регіональні особливості формування осередків забруднення елементів природного середовища і геосистем. Визначити місце господарської діяльності для змін природного середовища та ландшафтів України; Аналізувати сутність антропогенного навантаження та модифікації ландшафтних комплексів України під впливом різних видів людської діяльності; Провести регіональний аналіз геоекологічної ситуації в Україні та визначити місце антропогенних факторів забруднення; Знати основні соціоекологічні проблеми урбанізованих територій України, пояснити перспективні шляхи використання природних ресурсів та покращення геоекологічної ситуації тощо.
Як можна використати набуті знання та уміння?	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; Здатність до формування в учнів ключових і предметних ькомпетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків; Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства; Здатність доцільно і критично використовувати географічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення письмовими, усними та візуальними засобами явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному); Здатність розуміти та пояснювати особливості природних компонентів і об'єктів у сферах географічної оболонки, взаємозв'язки в ландшафтах; Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів і форм організації життя людей; Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України та свого регіону.
Зміст дисципліни	Поняття про геосистеми. Геоекологічне середовище і геоекологічний ризик. Геоекологія: підходи до інтерпретації змісту науки. Методологія геоекології. Сталий розвиток.

	Поняття про геологічне середовище України та геологічні процеси, їх вплив на стан географічної оболонки. Антропогенний вплив на літосферу. Види та джерела впливу на ґрунтове середовище України Природні та антропогенні впливи на атмосферу. Природні та антропогенні впливи на гідросферу. Природні та антропогенні впливи на біосферу.. Аналіз стану суспільного здоров'я населення України. Екологічне законодавство і право України.
Обов'язкові завдання	Підготовка до лекційних занять; підготовка до усного опитування; оформлення матеріалів практичної роботи; опрацювання тем, винесених на самостійне вивчення
Міждисциплінарні зв'язки	Дисципліна «Геоекологічні проблеми України» є складовою частиною професійної підготовки фахівця – географа і пов'язана з «Географією материків та океанів», «Загальним землезнавством», «Ландшафтознавством», «Географією ґрунтів».
Інформаційне забезпечення (з репозитарію, фонду бібліотеки УДПУ та ін.)	Круглов І. Трансдисциплінарна геоекологія. Монографія. Львів. ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 292 с. Гродзинський М. Д. Основи ландшафтної екології. Київ. Либідь, 1993. 224 с. Дудник І. М., Литовченко І. В. Суспільно-екологічне районування території (географічний підхід). Монографія. Київ. ІМВ НАУ. 2011. 189 с. Ковальчук П.І. Моделювання і прогнозування стану навколишнього середовища. Київ. Либідь, 2003. 208 с. Кукурудза С.І. Аналіз якості природних вод: Лаб. практикум. Львів. 1990. 90 с. Кучерявий В.П. Урбоекологія. Львів. Світ, 1999. 346 с. Назарук М.М. Основи екології та соціоекології. Львів. Афіша, 1999. 116 с. Сонько С. П. Просторовий розвиток соціо-природних систем: шлях до нової парадигми. Монографія. Київ. Ніка Центр, 2003. 287 с.
Поточний контроль	Виконання практичних завдань
Підсумковий контроль	Залік

Розробник **Безлатня Любов Олександрівна**